

Struktura zaměstnanosti Olomoucký kraj

Obsah

1	Vybrané základní údaje pro Olomoucký kraj.....	2
2	Struktura zaměstnanosti.....	3
2.1	ZASTOUPENÍ PROFESNÍCH TŘÍD V OLOMOUCKÉM KRAJI – PODLE CZ-ISCO	4
2.2	ZAMĚSTNANOST VE VYBRANÝCH ODVĚTVÍCH V OLOMOUCKÉM KRAJI – PODLE CZ-NACE	5
2.3	STRUKTURA ZAMĚSTNANÝCH PODLE POSTAVENÍ V ZAMĚSTNÁNÍ V OLOMOUCKÉM KRAJI – PODLE CZ-ISCE.....	6
2.4	VZDĚLANOSTNÍ STRUKTURA ZAMĚSTNANÝCH V OLOMOUCKÉM KRAJI – PODLE CZ-ISCED	8

1 Vybrané základní údaje pro Olomoucký kraj

Tab. 1: Vybrané základní údaje pro rok 2023

Ukazatel	Olomoucký kraj	Česká republika
Počet obyvatel k 31. 12. 2023	632 864	10 900 555
Průměrný věk obyvatel v roce 2023	43,5	42,8
Údaje o ekonomické aktivitě obyvatel ve věku 15-59 let		
Podíl ekonomicky aktivních obyvatel	79,0%	78,9%
Podíl ekonomicky aktivních mužů	84,5%	84,9%
Podíl ekonomicky aktivních žen	73,2%	72,4%
Míra nezaměstnanosti	2,8%	2,7%
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných	24,0%	28,6%
Makroekonomické údaje (rok 2023)		
Podíl kraje na tvorbě HDP	4,7%	-
HDP na 1 obyvatele (průměr ČR = 100 %)	79,3%	100,0%

Zdroj: ČSÚ, VŠPS

Webová stránka kraje: <https://www.olkraj.cz>

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje:
<https://www.kr-olomoucky.cz/strategie-koncepcie-vyrocní-zpravy-cl-281.html>

2 Struktura zaměstnanosti

Pro popsání struktury zaměstnanosti v Olomouckém kraji a její porovnání se strukturou zaměstnanosti v České republice jsou použity čtyři národní klasifikace, které vycházejí z mezinárodních klasifikací.

- Klasifikace zaměstnání CZ-ISCO¹ je založena na dvou hlavních principech, a to na druhu pracovního místa a na úrovni dovedností. V tomto srovnání jsou z CZ-ISCO převzaty hlavní třídy profesí.
- Klasifikace ekonomických činností CZ-NACE² dělí ekonomické činnosti tak, že každé ekonomicky aktivní jednotce přiřazuje kód NACE. Zde se využívá první úroveň klasifikace CZ-NACE, která se označuje alfabetickým kódem.
- Klasifikace CZ-ISCE³ definuje postavení v zaměstnání. Pro účely zpracování tohoto shrnutí jsou z klasifikace převzaty skupiny, a to v podobě, ve které s nimi pracuje Český statistický úřad.
- CZ-ISCED⁴ je klasifikace vzdělání, která uspořádává vzdělávací programy a jejich odpovídající kvalifikace do vzdělávacích úrovní a oborů. V tomto přehledu jsou využity úrovně ISCED.

Shrnutí pro kraj

Rozložení zaměstnaných obyvatel podle hlavních tříd profesí není v rámci celé České republiky a Olomouckého kraje příliš odlišné. V České republice je relativně větší zastoupení (zhruba o 4,3 p. b.) ve třídě **2 Specialisté**. V Olomouckém kraji je mírně více zaplněna třída **5 Pracovníci ve službách a prodeji** (o 1,9 p. b.). Ve zbylých třídách profesí jsou rozdíly v rozložení mezi Českou republikou a Olomouckým krajem minimální. (srovnání podle CZ-ISCO)

V rámci celé České republiky a Olomouckého kraje nenastávají příliš vysoké rozdíly ani v zastoupení zaměstnaných podle odvětví. V České republice i v Olomouckém kraji je **relativně nejčastěji zastoupeno odvětví C - Zpracovatelský průmysl**. V tomto odvětví nastává i nevyšší rozdíl mezi Olomouckým krajem (30,4 %) a Českou republikou (25,3 %). (srovnání podle CZ-NACE)

Velké rozdíly mezi Českou republikou a Olomouckým krajem se neprojevují ani při srovnání rozložení ekonomicky aktivních osob podle postavení v zaměstnání. V obou případech tvoří **zaměstnanci, včetně členů produkčních družstev** více než **čtyři pětiny ekonomicky aktivních osob**. V České republice i v Olomouckém kraji jsou zaměstnanci častěji zaměstnáni ve službách než v průmyslu. (srovnání podle CZ-ISCE)

Z porovnání obyvatel Olomouckého kraje a celé České republiky podle kategorie vzdělání vyplývá, že **vzdělanostní struktura zaměstnaných** je v obou oblastech **podobná**. Nejvyšší podíl ekonomicky aktivních obyvatel má v obou oblastech střední vzdělání s maturitou (více než třetina) a střední vzdělání bez maturity (v Olomouckém kraji více než třetina, v ČR méně než třetina). Přibližně čtvrtina ekonomicky aktivních obyvatel disponuje v Olomouckém kraji a také v rámci České republiky vysokoškolským vzděláním. Základní vzdělání má 4,5% podíl zaměstnaných v kraji i v rámci ČR. (srovnání podle CZ-ISCED)

¹ Více informací ke klasifikaci CZ-ISCO: <https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace-zamestnani-cz-isco-n-f4yhpe3xt8>

² Více informací ke klasifikaci CZ-NACE: https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace_ekonomickyh_cinnosti_cz_nace

³ Více informací ke klasifikaci CZ-ISCE: https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace_postaveni_v_zamestnani_cz_icse-

⁴ Více informací ke klasifikaci CZ-ISCED: https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace_vzdelani_cz_isced_2011

2.1 Zastoupení profesních tříd v Olomouckém kraji – podle CZ-ISCO

Klasifikace CZ-ISCO je národní statistická klasifikace, která vychází z mezinárodní klasifikace ISCO-08. Slouží ke sledování struktury zaměstnanosti. Jednotlivá zaměstnání jsou do jednotlivých hlavních tříd řazena podle podobnosti vykonávané práce a potřebné kvalifikace.

Rozložení hlavních tříd profesí je v Olomouckém kraji a v rámci ČR podobné. Nejzásadnější rozdíly v zastoupení jednotlivých tříd jsou patrné u profesních tříd **2 Specialisté** a **5 Pracovníci ve službách a prodeji**. Třída 2 je relativně více zastoupena v ČR (o 4,3 p. b.). Třída 5 je relativně více naplněna v Olomouckém kraji (o 1,9 p. b.).

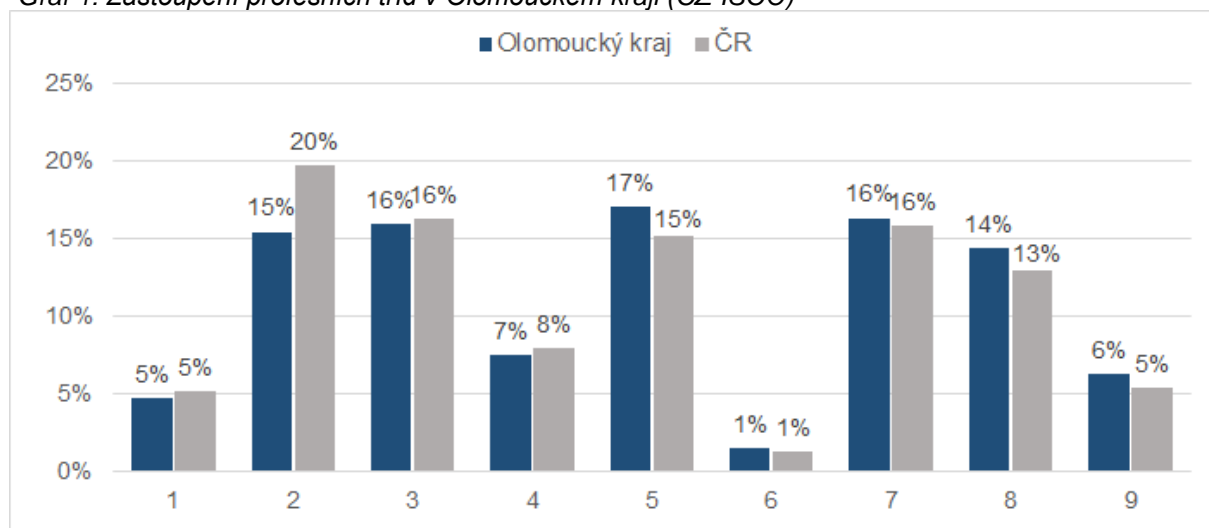
Tab. 2: Zastoupení profesních tříd v Olomouckém kraji (CZ-ISCO)

Hlavní třída profesí	Olomoucký kraj			Česká republika		
	Celkem	muži	ženy	Celkem	muži	ženy
1 Zákodníci a řídicí pracovníci	4,7%	5,7%	3,4%	5,2%	6,7%	3,2%
2 Specialisté	15,4%	12,7%	18,9%	19,7%	16,9%	23,3%
3 Techničtí a odborní pracovníci	16,0%	16,2%	15,7%	16,3%	15,7%	17,0%
4 Úředníci	7,5%	3,8%	12,1%	7,9%	3,4%	13,6%
5 Pracovníci ve službách a prodeji	17,1%	9,2%	26,9%	15,2%	8,9%	23,2%
6 Kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství	1,4%	1,8%	1,1%	1,3%	1,5%	1,0%
7 Řemeslníci a opraváři	16,3%	25,8%	4,5%	15,9%	25,3%	3,8%
8 Obsluha strojů a zařízení, montéři	14,4%	18,9%	8,8%	13,0%	17,3%	7,5%
9 Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	6,2%	4,4%	8,5%	5,3%	3,8%	7,4%

Zdroj: ČSÚ, VŠPS 2023

Tučně jsou zvýrazněné profesní třídy s nejvyšším rozdílem naplněnosti mezi Olomouckým krajem a celou ČR

Graf 1: Zastoupení profesních tříd v Olomouckém kraji (CZ-ISCO)

Zdroj: ČSÚ, VŠPS 2023

Při porovnání zastoupení mužů a žen v jednotlivých třídách profesí v Olomouckém kraji a v rámci celé České republiky se opět projevují spíše **podobné tendence**. Ženy jsou nejčastěji zastoupeny ve třídě 5 Pracovníci ve službách a prodeji (26,9 % v Olomouckém kraji; 23,2 % v ČR). V rámci České republiky pracuje mírně vyšší podíl žen ve třídě 2 Specialisté (23,3 %). Muži v obou případech relativně nejvíce naplňují třídu 7 Řemeslníci a opraváři (25,8 % v Olomouckém kraji a 25,3 % v ČR).

2.2 Zaměstnanost ve vybraných odvětvích v Olomouckém kraji – podle CZ-NACE

Klasifikace CZ-NACE, klasifikace ekonomických činností, vychází z klasifikace NACE, která je používána v Evropské Unii. Slouží k porovnatelnosti statistických dat v rámci celé Evropské unie. Každé statistické jednotce, která vykonává ekonomickou činnost, je přiřazen kód NACE podle její hlavní ekonomické činnosti.

Rozložení podle klasifikace NACE je v Olomouckém kraji a v rámci celé České republiky **podobné**. V obou případech je nejvíce zastoupeno odvětví **C - Zpracovatelský průmysl**. V Olomouckém kraji tvoří téměř třetinu (29,8 %) zaměstnaných a v rámci celé ČR více než čtvrtinu (25,9 %).

Tab. 3: Zaměstnanost v odvětvích v Olomouckém kraji (NACE-CZ)

Odvětví	Olomoucký kraj			Česká republika		
	Celkem	muži	ženy	Celkem	muži	ženy
A Zemědělství, lesnictví a rybářství	3,5%	4,9%	1,8%	2,7%	3,5%	1,8%
B Těžba a dobývání	0,2%	-	-	0,4%	0,6%	0,2%
C Zpracovatelský průmysl	30,4%	36,6%	22,7%	25,3%	30,4%	18,7%
D Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla	0,4%	0,6%	-	1,0%	1,5%	0,5%
E Zásob. vodou; činnosti souvis. s odpady	1,5%	1,8%	1,0%	1,2%	1,6%	0,6%
F Stavebnictví	6,7%	11,2%	1,1%	7,8%	12,8%	1,4%
G Velkoobchod a maloob.; opr. mot. vozidel	10,4%	8,3%	12,9%	10,9%	8,9%	13,5%
H Doprava a skladování	6,0%	8,4%	3,1%	6,2%	8,4%	3,4%
I Ubytování, stravování a pohostinství	3,5%	2,1%	5,1%	3,2%	2,4%	4,2%
J Informační a komunikační činnosti	1,5%	2,0%	0,8%	3,7%	5,1%	2,0%
K Peněžnictví a pojišťovnictví	1,5%	1,0%	2,2%	2,5%	2,2%	2,9%
L Činnosti v oblasti nemovitostí	0,4%	0,4%	-	0,9%	1,0%	0,8%
M Profesionální, vědecké a technické činnosti	4,3%	3,7%	5,0%	5,6%	4,9%	6,4%
N Administrativní a podpůrné činnosti	2,1%	1,8%	2,4%	2,4%	2,1%	2,6%
O Veřejná správa a obrana; pov. soc. zabezp.	6,8%	7,2%	6,3%	6,3%	5,8%	6,9%
P Vzdělávání	7,9%	3,5%	13,3%	7,6%	2,8%	13,6%
Q Zdravotní a sociální péče	8,3%	2,7%	15,3%	8,0%	3,0%	14,3%
R Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	1,5%	1,8%	1,2%	1,8%	1,7%	1,9%
S Ostatní činnosti	2,1%	1,6%	2,8%	1,8%	1,0%	2,8%

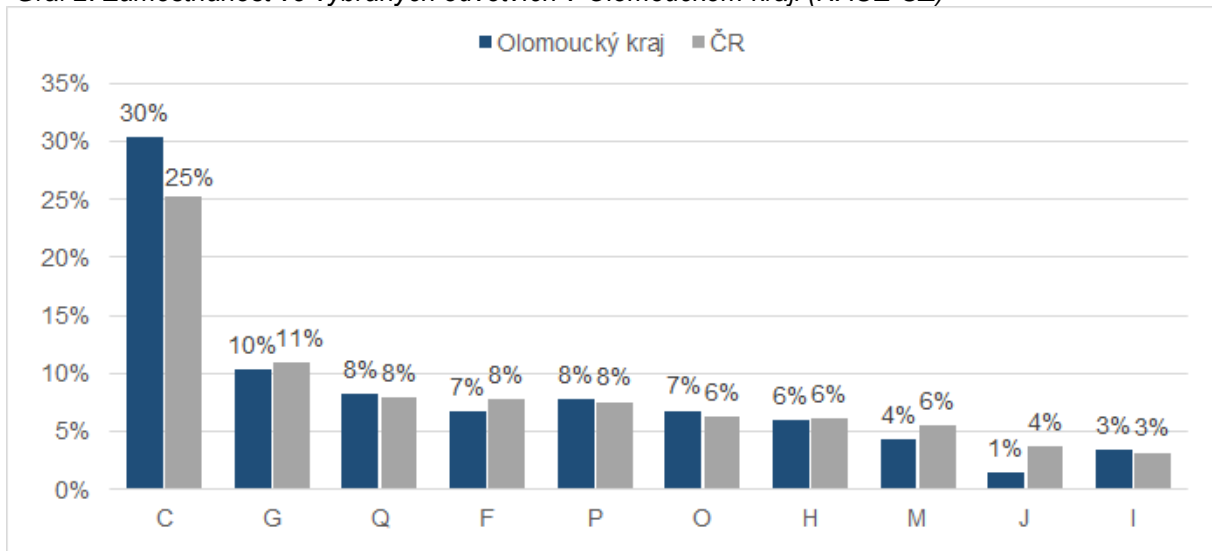
Zdroj: ČSÚ, VŠPS 2023

Tučně jsou zvýrazněna odvětví s nejvyšším rozdílem naplněnosti mezi Olomouckým krajem a celou ČR

Nejvyšší rozdíl v naplněnosti jednotlivých odvětví je patrný v odvětví C – Zpracovatelský průmysl. **Odvětví C** je relativně **více** zastoupeno v **Olomouckém kraji** (o 5,1 p. b.). Naopak v kraji je méně zastoupeno odvětví J Informační a komunikační činnosti (o 2,3 p. b.). Rozdíly mezi Olomouckým krajem a celou ČR v zastoupení ostatních odvětví jsou pouze minimální.

Při porovnání zastoupení mužů a žen v Olomouckém kraji je zřejmé, že ženy jsou výrazně častěji zastoupeny v odvětví **Q – Zdravotní a sociální péče** (o 12,6 p. b.) a **P – Vzdělávání** (o 9,8 p. b.). Muži naopak v Olomouckém kraji dominují v odvětvích **C – Zpracovatelský průmysl** (o 13,9 p. b.) a **F – Stavebnictví** (o 10,1 p. b.). V celorepublikovém srovnání tyto trendy přetrvávají.

Graf 2: Zaměstnanost ve vybraných odvětvích v Olomouckém kraji (NACE-CZ)

Zdroj: ČSÚ, VŠPS 2023

2.3 Struktura zaměstnaných podle postavení v zaměstnání v Olomouckém kraji – podle CZ-ISCE

Klasifikace CZ-ISCE je národní klasifikace vycházející z mezinárodní klasifikace postavení v zaměstnání ISCE-93. CZ-ISCE klasifikuje obsazená pracovní místa v konkrétním časovém období a ekonomicky aktivní osoby podle jejich vztahů k pracovním místům.

Nejširší skupina lidí má v zaměstnání postavení **zaměstnanec**, včetně **členů produkčních družstev**. V Olomouckém kraji spadá do této kategorie 84,6 % zaměstnaných, přičemž v České republice je to 83,5 % zaměstnaných. Více než dvě pětiny ekonomicky aktivních osob (47,7 %) v Olomouckém kraji tvoří zaměstnanci ve službách, v celé České republice je to polovina (50,8 %).

Druhou, i když výrazně méně početnou skupinou, jsou **pracující na vlastní účet**. Podíl pracujících na vlastní účet v Olomouckém kraji (12,6 %) a v rámci celé České republiky (13,9 %) je podobný. V rámci Olomouckého kraje i v celé České republice se častěji podniká ve **službách**. Méně početná je skupina **zaměstnavatelů**, kterých je v Olomouckém kraji i v rámci celé České republiky pod 2,5 %. Nejmenší skupinu tvoří pomáhající rodinní příslušníci, těch se v rámci Olomouckého kraje a v celé České republice vyskytuje 0,5 %.

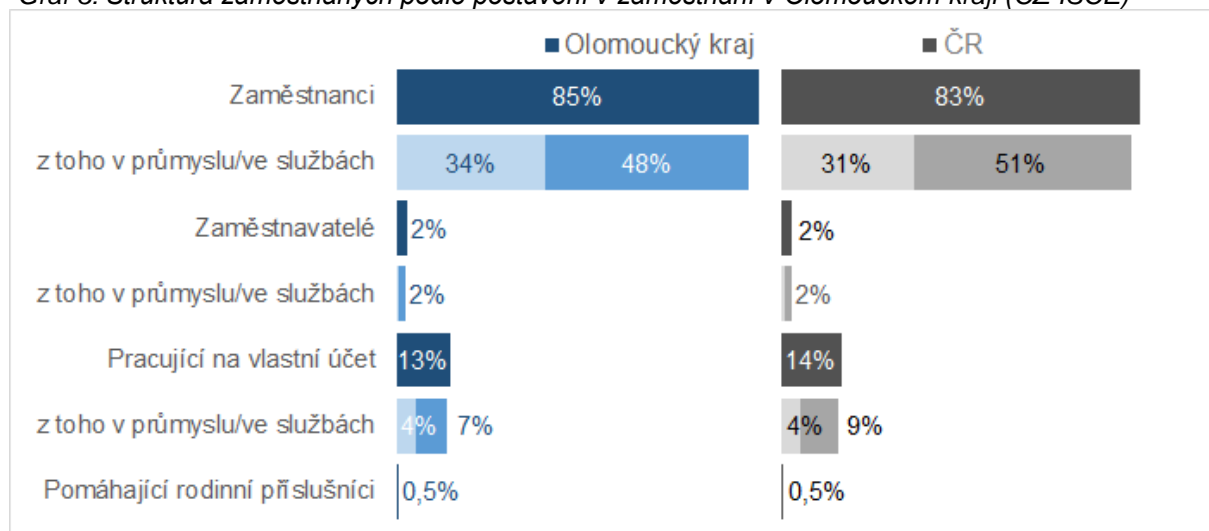
V rámci celé České republiky jsou ženy procentně více zastoupeny v kategorii zaměstnanců, včetně členů produkčních družstev, a to převážně ve službách. Muži jsou častěji zaměstnavateli a zároveň častěji pracují na vlastní účet v oblasti průmyslu. Tento trend v zastoupení postavení v zaměstnání podle pohlaví je aplikovatelný i na Olomoucký kraj.

Tab. 4: Struktura zaměstnaných podle postavení v zaměstnání v Olomouckém kraji (CZ-ISCE)

Postavení v zaměstnání	Olomoucký kraj			Česká republika		
	Celkem	muži	ženy	Celkem	muži	ženy
Zaměstnanci vč. členů produkčních družstev	84,6%	80,7%	89,4%	83,5%	79,6%	88,4%
z toho v průmyslu	34,5%	43,0%	23,9%	30,7%	38,8%	20,5%
z toho ve službách	47,7%	34,8%	63,7%	50,8%	38,5%	66,4%
Zaměstnavatelé	2,3%	2,6%	2,0%	2,4%	3,2%	1,4%
z toho v průmyslu	0,3%	0,4%	-	0,6%	1,0%	0,1%
z toho ve službách	2,0%	2,1%	1,8%	1,7%	2,1%	1,3%
Pracující na vlastní účet	12,6%	16,4%	8,0%	13,9%	17,0%	9,9%
z toho v průmyslu	4,3%	7,0%	-	4,3%	7,1%	0,7%
z toho ve službách	7,2%	7,4%	6,9%	8,9%	8,9%	8,9%
Pomáhající rodinní příslušníci	0,5%	0,3%	0,7%	0,5%	0,3%	0,7%

Zdroj: ČSÚ, VŠPS 2023

Graf 3: Struktura zaměstnaných podle postavení v zaměstnání v Olomouckém kraji (CZ-ISCE)

Zdroj: ČSÚ, VŠPS 2023

2.4 Vzdělanostní struktura zaměstnaných v Olomouckém kraji – podle CZ-ISCED

Klasifikace vzdělání CZ-ISCED vychází z mezinárodní klasifikace ISCED. Tato klasifikace nejprve zařazuje vzdělávací programy a poté klasifikuje jejich kvalifikace, tedy oficiální potvrzení o úspěšném ukončení vzdělávacího programu.

V Olomouckém kraji a v celé ČR je obdobná vzdělanostní struktura zaměstnaných. Nejvíce ekonomicky aktivních obyvatel disponuje středním vzděláním s maturitou (34,5 % v Olomouckém kraji a 36,3 % v rámci celé České republiky) a středním vzděláním bez maturity (37,4 % v Olomouckém kraji a 31,8 % v celé ČR). Vysokoškolsky vzdělané ekonomicky aktivní osoby tvoří více přibližně čtvrtinu (23,9 % v Olomouckém kraji a 27,3 % v celé ČR). Nejméně je ekonomicky aktivních osob se základním vzděláním.

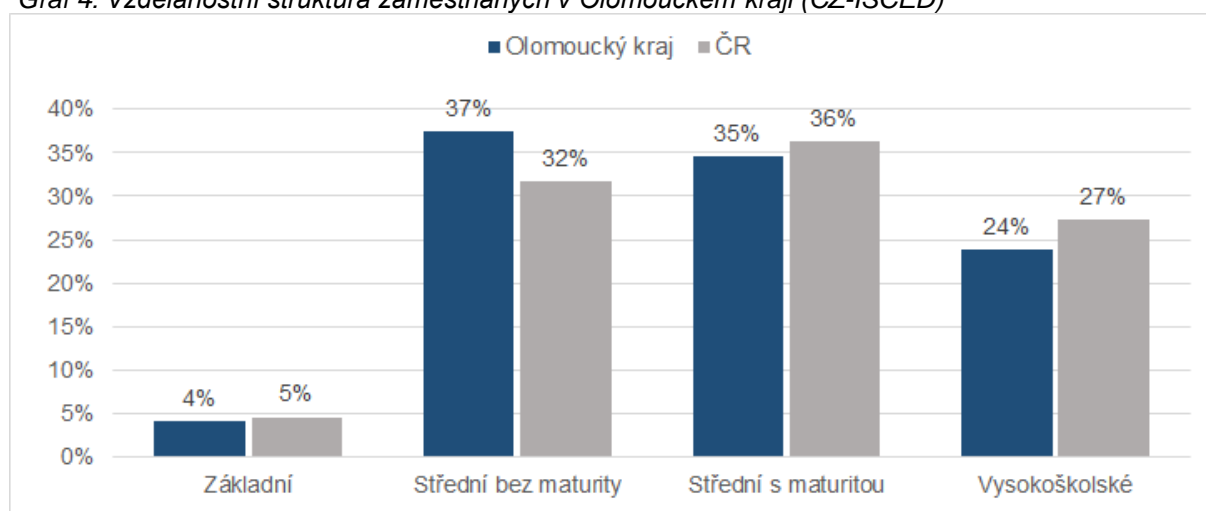
Nejvyšší rozdíly v zastoupení mužů a žen lze nalézt u středního vzdělání bez maturity, středního vzdělání s maturitou a vysokoškolského vzdělání. Ženy častěji než muži absolvují střední vzdělání s maturitou a vysokoškolské vzdělání. Naopak muži častěji ukončují své střední vzdělání bez maturity. Tento trend platí pro Olomoucký kraj i pro celou Českou republiku. Rozdíl je pravděpodobně spojený s celkovým rozložením profesní struktury České republiky, jelikož oborové a řemeslné profese jsou častěji vyučovány v rámci středního vzdělání, po jehož absolvování žák obdrží výuční list. Tyto profese jsou v České republice stále spíše mužskou doménou.

Tab. 5: Vzdělanostní struktura zaměstnaných v Olomouckém kraji (CZ-ISCED)

Dokončené vzdělání	Olomoucký kraj			Česká republika		
	Celkem	muži	ženy	Celkem	muži	ženy
Základní	4,2%	4,3%	4,1%	4,6%	4,4%	4,9%
Střední bez maturity	37,4%	41,3%	32,6%	31,8%	37,2%	24,8%
Střední s maturitou	34,5%	34,4%	34,6%	36,3%	34,1%	39,1%
Vysokoškolské	23,9%	20,0%	28,7%	27,3%	24,2%	31,2%

Zdroj: ČSÚ, VŠPS 2023

Graf 4: Vzdělanostní struktura zaměstnaných v Olomouckém kraji (CZ-ISCED)

Zdroj: ČSÚ, VŠPS 2023

Vydal Národní pedagogický institut České republiky
Senovážné nám. 25, 110 00 Praha 1, roku 2024

Aktuální informace o publikacích Národního pedagogického institutu České republiky
najdete na www.npi.cz